

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 21CoP/157/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8117225744
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Antónia Kandravá
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8117225744.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Antónie Kandravej a členiek senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a JUDr. Ingrid Kalinákovej, v právnej veci starostlivosti súdu o mal. D. P., narodeného XX.XX.XXXX, trvale bytom u matky, zastúpeného v konaní kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov, odbor sociálnych vecí, dieťa rodičov C.. D. P., narodeného XX.XX.XXXX, trvale bytom M., C. 6, zastúpeného v konaní Mgr. Petrom Troščákom, advokátom v Prešove, Hlavná 50 a C.. W. P., narodenej XX.XX.XXXX, trvale bytom P., X. 7, zastúpenej v konaní Advokátskou kanceláriou NIŽNÍK & Partners, s.r.o., so sídlom Košice, Žižkova 4E, v konaní o zníženie výživného, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 27P/346/2017 - 236 zo dňa 22.05.2019 takto

rozhodol:

I. M e n í rozsudok tak, že z n i ž u j e výživné zo strany otca pre mal. D. zo sumy 500,- Eur mesačne na sumu 180,- Eur mesačne počnúc dňom 01.01.2018 do budúcn, ktoré je p o v i n n ý platiť vždy do 15 dňa v mesiaci vopred k rukám matky, čím sa m e n í rozsudok Okresného súdu Prešov č.k. 27P/479/2015-134 zo dňa 06.12.2016 v spojení s dopĺňacím rozsudkom č. k. 27P/479/2015-142 a rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. 8CoP/11/2017-206 zo dňa 29. 05. 2017 vo výroku o vyživovacej povinnosti otca voči maloletému D..

II. V prevyšujúcej časti návrh otca z a m i e t a.

III. Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

I. Predmet konania

1. Predmetom konania je zmena rozsahu výživného na mal. D.. O výživnom bolo naposledy rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Prešov č.k. 27P/479/2015-134 zo dňa 06.12.2016 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. 8CoP/10/2017-206 zo dňa 29.05.2017.

II. Obsah rozhodnutia súdu prvej inštancie

2. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že: „m e n í rozsudok Okresného súdu Prešov, č.k. 27P 479/2015-134 zo dňa 6.12.2016 tak, že: z n i ž u j e výživné zo strany otca pre mal. D. P., nar. XX.X.XXXX zo sumy 500 Eur mesačne na sumu 250 Eur mesačne, ktoré bude poukazovať k rukám matky, vždy do 15-tého dňa v mesiaci vopred, počnúc právoplatnosťou rozsudku opakovane do budúcn, v prevyšujúcej časti návrh otca z a m i e t a , žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania“.

3. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie odôvodňuje tým, že naposledy bolo rozhodované o výživnom v roku 2016 rozhodnutím Okresného súdu Prešov č.k. 27P/478/2015-134 zo dňa 06.12.2016. Súd porovnáva pomery v čase posledného rozhodovania o výživnom a v čase súčasného rozhodovania. Poukazuje na to, že otec pracoval v čase pôvodného rozhodovania v spoločnosti N. T. a.s., kde jeho čistý mesačný príjem bol 85.050,- Kč, čo predstavovalo sumu 3.150,- Eur mesačne. Okrem toho mal ďalšie príjmy nezahnuté do čistej mzdy v sume 8.979,- Kč mesačne, pričom išlo za obdobie roku 2015, a to júl až december. Za obdobie január až jún 2016 bol jeho priemerný čistý mesačný príjem 127.268,- Kč, čo predstavovalo sumu 4.713,63 Eur mesačne. Za obdobie september až november 2016 bol jeho čistý mesačný príjem 3.286,19 Eur. V tom čase mal otec výdavky na stravu pre celú rodinu v sume okolo 700,- Eur mesačne, výdavky pre dcéru D. okolo 300,- Eur mesačne a priateľka otca C.. K. Y. bola na materskej dovolenke a poberala rodičovský príspevok v Českej republike vo výške 5.400,- Kč, čo je 200,- Eur mesačne. Matka v tom čase bola zamestnaná ako medicínsky reprezentant vo firme R. S. N. s.r.o. a jej priemerný čistý mesačný príjem bol 1.322,50 Eur, zároveň mala mesačné odmeny v sume 100,- Eur, ktoré jej boli vyplácané raz za 4 mesiace. Maloletý D. navštevoval 3. ročník základnej školy.

4. V období od 01.04.2017 po dobu 6 mesiacov poberal otec dávku v nezamestnanosti. Od 01.11.2017 bol otec zamestnaný. Podľa uzatvorenej pracovnej zmluvy má dohodnutú mzdu vo výške 1.000,- Eur brutto a 200,- Eur brutto osobné ohodnotenie. V mesiaci november 2017 bol čistý mesačný príjem otca vo výške 901,98 Eur, v decembri 2017 vo výške 836,32 Eur, následne za obdobie od januára do októbra 2018 bol jeho čistý mesačný príjem 917,43 Eur, za mesiac december 2018 vo výške 2.190,48 Eur a za obdobie január až apríl 2019 vo výške 868,23 Eur mesačne. Priateľka otca pracuje a jej čistý priemerný mesačný príjem súd konštatuje vo výške 289,24 Eur, pričom do novembra 2018 poberala rodičovský príspevok v sume 214,70 Eur mesačne. Matka je od apríla 2019 zamestnaná kde za mesiac apríl bol jej čistý mesačný príjem 1.016,66 Eur. Predtým bola zamestnaná v spoločnosti U. B. R. SK, kde za obdobie január 2018 až október 2018 bol jej priemerný čistý mesačný príjem vo výške 1.045,87 Eur mesačne.

5. Maloletý D. navštevuje 5. ročník základnej školy. Celkové výdavky u maloletého matka vyčíslila na sumu 405,- Eur bez ďalších jednorazových výdavkov.

6. Na zistený skutočný stav veci prijíma právny záver, podľa ktorého porovnaním pomerov na strane povinného rodiča, ako aj na strane maloletého dieťaťa došlo k zmene pomerov, ktorá má vplyv na zmenu výšky výživného zo strany otca s tým, že zmenu výživného určuje právoplatnosťou rozsudku opakovane do budúcnosti. Má za to, že došlo k podstatnému zníženiu príjmu na strane otca, ktoré nezavinil sám. Za dôvodný rozsah nanovo stanoveného výživného, s prihliadnutím na potreby maloletého D., mal sumu 250,- Eur. V prípade, že by rovnakou výškou sa podieľala na výdavkoch maloletého aj matka, budú pokryté výdavky maloletého, ktoré matka v priebehu konania riadne preukázala a vyčíslila. V priebehu konania otec deklaroval, že na pracovnej pozícii u terajšieho zamestnávateľa zostáva z dôvodu, že chce v danej spoločnosti dosiahnuť určitý zisk a na tomto zisku sa následne bude adekvátne podieľať tým, že sa navýši jeho príjem. Z tohto dôvodu súd zdôrazňuje, že v prípade navýšenia príjmu na strane otca je jeho povinnosťou začať sa podieľať na výžive maloletého D. vyšším výživným a v prípade, že tak neučiní dobrovoľne, môže matka kedykoľvek podať návrh na súd ohľadom zvýšenia výživného.

7. Keďže otec žiadal znížiť výživné od 01.07.2017, súd z vyššie uvedených dôvodov nepovažoval za dôvodné znížiť výživné od tohto dátumu, návrh otca v prevyšujúcej časti zamietol ako nedôvodný.

8. Právne svoje rozhodnutie zdôvodňuje ust. § 121, § 62 ods.1,2,3,4,5, § 75 ods.1, § 78 ods.1,2,3 Zákona o rodine.

9. O trovách konania rozhodol podľa § 52 CMP.

III. Obsah odvolania otca a vyjadrení k odvolaniu

10. Proti rozsudku podal odvolanie otec s návrhom na zmenu rozhodnutia odvolacím súdom a to tak, aby bolo znížené výživné zo strany otca na mal. D. na sumu 120,- Eur počnúc dňom 01.07.2017. Rozsudok považuje za nesprávny. V odvolaní uviedol, že napadnutý rozsudok nespĺňa požiadavku riadneho súdneho rozhodnutia. Argumentuje viacerými Nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky. Podľa jeho názoru súd nesprávne formuloval rozsudok, keď neuviedol vo výroku, že sa mení rozsudok

v spojení s doplnčacím rozsudkom zo dňa 11.01.2017 a odvolacieho rozsudku. Podľa jeho názoru súd vykonal dokazovanie v rozsahu, ktoré považuje za nezákonné dokazovanie, nesprávne určil rozhodujúci moment kedy došlo ku kvalifikovanej zmene pomerov na strane otca. Dôkazy, ktoré získal vyložil v neprospech otca, nezohľadnil pomery matky. Poukazuje na to, že súd je povinný sa pri rozhodovaní o podanom návrhu na zmenu rozsahu výživného zamerať sa na skúmanie zmeny pomerov oproti času, keď bolo vyhlásené rozhodnutie, ktorého zmena sa požaduje. Pokiaľ ide o zmenu pomerov, tak ak sa mení rozsudok o výživnom súdu, postačuje preukázanie zmeny pomerov akejkoľvek intenzity. V pôvodnom konaní pri rozhodovaní o výživnom boli zistené všetky rozhodujúce okolnosti na strane otca a tie je potrebné porovnať so súčasným stavom. Preto nie je možné skúmať existenciu zmeny pomerov a vykonávať ďalšie dokazovanie vo vzťahu k obdobiu pred dňom 29.05.2017. Pomery sa skúmajú vždy od okamihu kedy sa zmenili pomery, preto je nepochybné, že rozhodujúcim okamihom kedy došlo ku kvalifikovanej zmene pomerov po dobe reálneho príjmu je deň 01.07.2017, kedy navrhol otec výživné znížiť. Poukazuje na odôvodnenie odvolacieho súdu v pôvodnom konaní, kde súd uviedol, že odvolací súd prihliadol na zmenu pomerov počas posudzovaného obdobia, t.j. od 01.09.2016 až do rozhodovania odvolacieho súdu. Na strane otca došlo k posudzovanému zmene pomerov, ktoré spočívali vo zvýšení jeho príjmov, či s pribudnutím ďalšej vyživovacej povinnosti. Odvolací súd tak vychádzal z toho, že príjem otca bol takmer 4.000,- Eur mesačne od obdobia 01.09.2016 do 29.05.2017, pričom odvolaciemu súdu oznámil zmenu pomerov, ktorá nastane v dôsledku výpovede a skončenia pracovného pomeru, na čo odvolací súd reagoval, že námietky otca spočívajúce v zmene jeho zárobkových pomerov budú významné v prípade nového konania o zmene výživného. Preto nesúhlasí odvolateľ s vykonávaním nového dokazovania vo vzťahu k obdobiu pred dňom 29.05.2017 ako to učinil súd prvej inštancie. Nezákonným dokazovaním tak zistil, že otcovi na jeho účet bola od zamestnávateľa z dôvodu skončenia pracovného pomeru výpoveďou poukázaná suma 27.000,- Eur, ktorá predstavovala odstupné v sume 15.000,- Eur a odmenu v sume 12.000,- Eur. Otec vysvetlil, že zo svojho českého účtu túto sumu vybral 11.05.2017 a použil ju takmer celú na opravu bytu v M., kde žije so svojou priateľkou, dcérou a kde má syn zariadenú vlastnú izbu. Považuje za nevyhnutné uviesť, že vlastní chatu v X., ale nadobudol vlastníctvo k tejto chate výlučne v dôsledku vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov kedy došlo k uzatvoreniu o vyporiadani BSM dňa 06.12.2006, pričom matke zostal byt, ktorý sama považuje za nadštandardný. Ide o byt, v ktorom v súčasnosti s mal. D. býva. Nie je z odôvodnenia napadnutého rozsudku zrejme akým spôsobom súd prvej inštancie určil, že polovica zo sumy, ktorá bola otcovi vyplatená bola použitá na financovanie opravy bytu v M., nezohľadnil, že matka býva v luxusnej nehnuteľnosti v hodnote 250.000,- Eur, čo jej spôsobuje nadmerné výdavky. Sama sa vzdala vyššieho príjmu, pretože pracovný pomer ukončila u predchádzajúceho zamestnávateľa dohodou, čo súd neskúmal. Poukazuje tiež na spotrebný charakter výživného a na to, že odôvodnené potreby na výživu maloletého dieťaťa majú svoju konkrétnu hranicu danú spotrebným charakterom výživného. Výška výživného s porovnaním na vek mal. D. a mal. D. je tiež nesprávne odstupňovaná, neprimerane v prospech D., ktorý je žiakom základnej školy a nemôže mať 2,5 násobne vyššie potreby oproti mal. D..

11. K odvolaniu otca podáva písomné vyjadrenie matka, ktorá navrhuje napadnutý rozsudok potvrdiť ako vecne správny. Má za to, že pokiaľ súd nesprávne formuloval výrok o znížení výživného, považuje to za chybu v písaní. Má za to, že súd vykonal dostatočné dokazovanie, nejde o nezákonné dokazovanie k zabezpečeniu dôkazov o tom, že otcovi bola poukázaná suma 27.000,- Eur, ktorá pozostávala z odstupného, pretože súd je v zmysle § 35 CMP povinný zistiť skutočný stav veci a za dôkaz môže slúžiť všetko, čo môže prispieť náležitému objasneniu veci (§ 187 C.s.p.). Otec dobrovoľne nepredložil dôkaz o vyplatení sumy v pôvodnom konaní. Pokiaľ tvrdí, že suma bola použitá na rekonštrukciu bytu v M., tak je treba uviesť, že na pojednávaní dňa 27.02.2019 uviedol, že byt bol kupovaný v pôvodnom stave, kedy v ňom bolo potrebné urobiť určitú rekonštrukciu a sám uviedol vo svojej výpovedi, že nepoužil celú sumu na rekonštrukciu bytu. Stotožňuje sa so záverom súdu, že je správne znížiť výživné od právoplatnosti rozsudku, pretože nedošlo k zníženiu majetkových pomerov otca a životnej úrovne otca od 01.07.2017 ako to tvrdí. Nie je pravdou, aby matka skončila pracovný pomer tak, že by sa mala zdať výhodnejšieho zamestnania, matka nemala počas neprítomnosti nechávať maloletého syna, nemohla si dovoliť starostlivosť svojej matky a tak sa rozhodla zmeniť zamestnanie v súvislosti práve s potrebami maloletého syna.

12. Otec vo svojom písomnom vyjadrení k vyjadreniu matky zo dňa 06.09.2019 udáva, že vyjadrenie neobsahuje žiadne podstatné tvrdenia k meritu veci.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

13. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 C.s.p.), oprávneným subjektom - účastníkom konania v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 C.s.p.) proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm.d/,g/ C.s.p.) po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 C.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 329 ods. 1 C.s.p.), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň, ako sa vyvesil na úradnej tabuli a dospel k záveru, že odvolanie otca je čiastočne dôvodné.

14. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým návrhu otca na zníženie výživného nevyhovelo úplne. Odvolateľ namieta správnosť záverov súdu prvej inštancie vo vzťahu k skutočnému stavu veci a následne prijatému právnomu záveru.

15. Po oboznámení sa s obsahom súdneho spisu odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutočný stav veci pre prijatie záveru o potrebe zmeny rozsahu doposiaľ stanoveného výživného. V nadväznosti na uplatnené odvolacie námietky možno konštatovať, že zníženie výživného zodpovedá schopnostiam a možnostiam povinného, otázna ostáva výška primeraného výživného, ktorá by zodpovedala reálnym možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom povinného rodiča a odôvodneným potrebám oprávneného dieťaťa, ako aj súdom stanovenie momentu zmeny rozsahu výživného. Odvolací súd po preskúmaní námietok otca, zohľadňujúc výsledky dokazovania prijal záver o zmene vyživovacej povinnosti v inom rozsahu ako súd prvej inštancie. Svoj záver odôvodňuje nasledovne.

16. Pre rozhodnutie o návrhu na zmenu vyživovacej povinnosti určenej predchádzajúcim právoplatným rozhodnutím súdu je potrebné mať na zreteli ust. § 230 C.s.p. i ust. § 78 ods. 1 zákona č.36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o rodine“). C.s.p. v uvedenom ustanovení určuje, že len čo sa vo veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednať znova (prekážka res iudicata - veci rozhodnutej).CMP však počíta s prípadmi, keď nie je objektívne možné túto zásadu dodržať, konkrétne ust. § 121 CMP, ktoré umožňuje zmenu rozsudku o výživnom, ak sa zmenili pomery. Za zmenu pomerov možno považovať okolnosti, ktoré sú rozhodujúce pre výšku a ďalšie trvanie rozsahu vyživovacej povinnosti (zásada „rebus sic stantibus“). Pri rozhodovaní o zmene výživného na účely zisťovania pomerov je potrebné porovnať okolnosti v čase vydania predchádzajúceho rozhodnutia s okolnosťami v čase nového rozhodnutia, pričom predpokladom takejto zmeny je výrazná a trvalá zmena pomerov, či už na strane maloletého dieťaťa alebo na strane povinného rodiča.

17. V prvom rade maloletý D. je stále osobou oprávnenou z výživného a je odkázaný na plnenie vyživovacej povinnosti zo strany svojich rodičov. Vyživovacia povinnosť rodiča k nepľnoletému dieťaťu je daná ex lége a obvyklým spôsobom plnenia je stav kedy dieťa žije v spoločnej domácnosti rodičov a výživné je plnené v naturálnej forme. Súd k stanoveniu konkrétnej výšky výživného pristupuje len v prípadoch potencialného ohrozenia oprávneného dieťaťa - ak nežijú rodičia spolu, došlo k rozpadu ich rodiny, prípadne k rozvodu manželstva a prípadne pokiaľ niektorý z rodičov svoju vyživovaciu povinnosť neplní. Zmyslom je teda zabezpečiť dieťaťu porovnateľné podmienky s tými aké by malo keby rodičia žili spolu a riadne sa o dieťa starali (porovnaj Nález Ústavného súdu ČR sp.zn. IV. ÚS 650/15 zo dňa 16.12.2015).

18. Súd prvej inštancie správne vyhodnotil existenciu dôvodov pre zmenu pôvodného rozsudku o výške výživného v časti týkajúcej sa výživného pre mal. D. v zmysle § 78 ods.1 a § 121 CMP a to z hľadiska zmeny pomerov na strane rodiča povinného platiť výživné. O výške výživného rozhodoval podľa ustanovení § 62, § 75 Zákona o rodine. Ohľadne skutkových otázok posudzovaných súdom prvej inštancie učinil odvolací súd do určitej miery odlišný skutkový záver ohľadne príjmov otca a z toho vyplývajúcich možnosti a schopnosti platiť výživné na maloletého syna čo v konečnom dôsledku znamená stanovenie odlišnej výšky zníženého výživného ako o nej rozhodol súd prvej inštancie.

19. Súd prvej inštancie správne porovnáva pomery v čase poslednej úpravy výživného, ktorá bola realizovaná rozsudkom Okresného súdu Prešov č.k. 27P/479/2015-134 zo dňa 06.12.2016 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. 8CoP/10/2017-206 zo dňa 29.05.2017. Zhrnúc tieto zistenia tak možno urobiť záver, že otec bol zamestnaný v spoločnosti N. T. a.s. a jeho čistý mesačný príjem

bol vo výške priemerne 4.000,- Eur mesačne. Spoločne s rodinou žil v Českej republike a mal v tom čase už vyživovaciu povinnosť k dcére D.. V spoločnej domácnosti žil s priateľkou, ktorá poberala rodičovský príspevok vo výške 5.400,- Kč mesačne. V čase konania pôvodného otcovi bola doručená výpoveď z pracovného pomeru zo strany zamestnávateľa k 31.03.2017 z organizačných dôvodov a 11.04.2017 bola mu vyplatená suma 27.000,- Eur ako odstupné a odmena od zamestnávateľa. Matka bola zamestnaná ako medicínsky reprezentant v spoločnosti R. S. N. s.r.o. a jej priemerný čistý mesačný príjem bol 1 322,50 Eur, zároveň mala mesačné odmeny v sume 100,- Eur, ktoré jej boli vyplácané raz za 4 mesiace. Inú vyživovaciu povinnosť nemala. Maloletý D. navštevoval 3. ročník základnej školy. Maloletý mal náklady, ktoré súvisia s bežným uspokojovaním jeho potrieb, ako je stravné, ošatenie, obuv, náklady na čistiace prostriedky, drogériu. Od 01.11.2017 otec je zamestnaný v spoločnosti C. F. P., s.r.o. Podľa uzatvorenej pracovnej zmluvy má dohodnutú mzdu vo výške 1.000,- Eur brutto a 200,- Eur brutto osobné ohodnotenie. Podľa dodatku k pracovnej zmluve zo dňa 01.02.2018 má právo na vyplatenie odmeny vo výške 1,5 % z obratu spoločnosti pri dosiahnutí čistého zisku vo výške najmenej 44.940,- Eur a obrate minimálne 642.000,- Eur. Nárok na vyplatenie odmeny je len v prípade dosiahnutia oboch podmienok na 100 %. V prípade, že zamestnanec nedosiahne jednu z uvedených podmienok má nárok na odmenu vo výške 2.000,- Eur, ktorá bude vyplatená najneskôr k januárovému výplatnému termínu. Súd zistil, že čistý príjem otca v mesiaci november 2017 bol vo výške 901,98 Eur v decembri 2017 vo výške 836,32 Eur, následne za obdobie od januára do októbra 2018 917,43 Eur, za mesiac december 2018 vo výške 2.190,48 Eur a za obdobie január až apríl 2019 vo výške 868,23 Eur mesačne. Matka je od apríla 2019 zamestnaná kde za mesiac apríl bol jej čistý mesačný príjem 1.016,66 Eur. Predtým bola zamestnaná v spoločnosti U. B. R. SK, kde za obdobie január 2018 až október 2018 bol jej priemerný čistý mesačný príjem vo výške 1.045,87 Eur mesačne. Mal. D. je vo vyššom ročníku základnej školy.

20. Vyhodnocujúc predmetné zistenia vyplývajúce zo skutočného stavu je dôvodné konštatovať, že otec skončil pracovný pomer u svojho zamestnávateľa, u ktorého bol zamestnaný v čase pôvodného rozhodovania o výživnom, a to v dôsledku výpovede, pričom ku skončeniu pracovného pomeru došlo zo strany zamestnávateľa. Zmena pomerov je subjektívna bez zavinenia otca. V dôsledku skončenia pracovného pomeru otcovi bolo vyplatené odstupné a odmeny od zamestnávateľa v celkovej výške 27.000,- Eur a to dňa 11.04.2017. Následne po ukončení pracovného pomeru od 01.04.2017 do 30.09.2017 bola otcovi vyplácaná dávka v nezamestnanosti priemerne 870,- Eur mesačne, od 01.11.2017 uzavrel pracovnú zmluvu, na základe ktorej mu vznikol pracovný pomer so spoločnosťou C. F. P. s.r.o.

21. Otec namieta, že súd prvej inštancie nesprávne posúdil okamih zmeny pomerov na jeho strane a nebol oprávnený zohľadniť jeho príjem z odstupného a odmeny od pôvodného zamestnávateľa, keďže táto suma mu bola vyplatená v čase pred rozhodnutím odvolacieho súdu v pôvodnom konaní, v ktorom súd rozhodoval o výživnom. Odvolací súd vychádzal zo zistení, že v pôvodnom konaní aj odvolací súd, ktorý rozhodol o odvolaní otca v konaní vedenom na odvolacom súde pod sp. zn. 8CoP/11/2017, ustálil príjem otca vo výške cca 4.000,- Eur mesačne pre stanovenie výživného vo výške 500,- Eur. Z takto ustáleného príjmu sa odvíja posúdenie momentu zmeny v pomeroch otca v dôsledku ukončenia pracovnoprávneho vzťahu a následného zníženia jeho mesačného príjmu tak, aby sa ustálil okamih vzniku tejto výraznej zmeny. Podľa názoru odvolateľa táto zmena nastala už dňom 01. júla 2017. S týmto názorom odvolateľa nie je možné súhlasiť. Predpokladom zmeny rozsahu už stanoveného výživného je výrazná a trvalá zmena pomerov. Vychádzajúc z príjmu 4.000,- Eur mesačne bolo v schopnostiach otca platiť výživné v rozsahu 500,- Eur mesačne. S prihliadnutím na vyplatenú sumu 27.000,- Eur, ktorá aj napriek tomu, že bola vyplatená otcovi pred rozhodnutím odvolacieho súdu nie je dôvodné hľadieť na ňu inak ako na príjem otca, z ktorého následne môže platiť výživné v stanovenom rozsahu, zohľadňujúc jeho príjem 4.000,- Eur. Po ukončení pracovného pomeru k 31.03.2017 mal z dôvodu jeho skončenia vyplatenú 27.000,- Eur a následne mu bola poskytnutá podpora v za obdobie od 01.04.2017 do 30.09.2017. Celková suma, s ktorou otec disponoval po skončení pracovného pomeru je suma cca 32.000,- Eur. Zohľadňujúc príjem 4.000,- Eur, ktorý je rozhodný pre platenie výživného vo výške 500,- Eur, tak bolo v schopnostiach a možnostiach otca platiť takto stanovené výživné po dobu 8 mesiacov od skončenia pracovného pomeru.

22. Odvolací súd rozhodol o znížení výživného od 1.januára 2018 do budúcnosti z nasledujúcich dôvodov. Za rozhodný moment zmeny majúcej vplyv na zníženie výživného nepovažuje odvolací súd deň označený otcom 01. 07. 2017 a ani okamih právoplatnosti rozsudku súdu. Ako už bolo vyššie

uvedené bolo v schopnostiach a možnostiach otca platiť stanovené výživné po dobu 8 mesiacov od ukončenia pôvodného pracovného pomeru. Návrh na zmenu vyživovacej povinnosti bol podaný na súd 29.12.2017. Odvolací súd poukazuje na záver v uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky IV. ÚS 473/2012-16: „Pre posúdenie námietky sťažovateľky, v rámci ktorej uvádza, že krajský súd rozhodol nad rámec zákona, a teda svojvoľne, je rozhodujúce, či právny názor krajského súdu o možnosti žiadať zmenu vyživovacej povinnosti (v podobe jej zníženia alebo zrušenia) od zmeny pomerov, a nie až od podania návrhu (za predpokladu, že návrh na začatie konania z časového hľadiska nasledoval až po zmene pomerov), vyplýva ako jeden z možných interpretačných alternatív zo vzájomného vzťahu § 163 ods. 1 OSP a § 77 ods. 1 a § 78 ods. 1 zákona o rodine. Ustanovenia § 163 ods. 1 OSP vymedzujú okamih, od ktorého pri absencii osobitnej právnej úpravy možno zmeniť rozhodnutie súdu v dôsledku zmeny pomerov. Výklad § 77 ods. 1 a § 78 ods. 1 zákona o rodine pripúšťa aj takú interpretačnú alternatívu, že § 77 ods. 1 a § 78 ods. 1 zákona o rodine neobsahujú osobitnú úpravu doby, na ktorú možno uplatniť zmenu pôvodného rozhodnutia v prípade, ak sa navrhuje zrušenie, prípadne zníženie vyživovacej povinnosti. Z uvedeného potom vyplýva, že právna úprava, ktorá danú situáciu upravuje, je obsiahnutá v § 163 ods. 1 OSP a bola aj východiskom krajského súdu pre posúdenie dôvodnosti na čiastočnú zmenu rozsudku okresného súdu.“

23. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd uvádza, že možnosť zníženia výživného za obdobie predchádzajúce podaniu návrhu o zníženie výživného je len jednou z možných alternatív výkladu ust. § 77 ods. 1, § 78 ods. 1 Zákona o rodine, nie jeho jediným výkladom, ktorý by vylučoval rozhodnutie súdu o znížovaní výživného voči od podania návrhu, odhliadajúc pritom od momentu zmeny pomerov, predchádzajúcej podaniu návrhu. Z tohto dôvodu prihliadnúc pritom k účelu vyživovacej povinnosti, chrániacej záujmy oprávnenej osoby na riadnom zabezpečovaní základných životných potrieb považuje odvolací súd stanovenie momentu zníženia rozsahu výživného 2 dni od podania návrhu otca sa dôvodné (01. 01. 2018).

24. Je potrebné zároveň zdôrazniť, že otcovi nič nebránilo podať návrh o zníženie výživného už skôr, dňom, kedy ako tvrdí zmena pomerov, predstavujúca pokles jeho príjmov, nastala.

25. Pokiaľ ide o určenie rozsahu vyživovacej povinnosti, vychádzal súd z príjmov otca, ktorý dosahuje od zamestnávateľa. Prihliadnúc na dôkazy o príjme otca ako aj vymeriavací základ v Sociálnej poisťovni jeho čistý priemerný príjem je vo výške 900,- Eur mesačne. Podľa dodatku k pracovnej zmluve zo dňa 01.02.2018 má otec právo na vyplatenie odmeny vo výške 1,5 % z obratu spoločnosti pri dosiahnutí čistého zisku vo výške najmenej 44.940,- Eur a obrate minimálne 642.000,- Eur. Nárok na vyplatenie odmeny je len v prípade dosiahnutia oboch podmienok na 100 %. V prípade, že zamestnanec nedosiahne jednu z uvedených podmienok má nárok na odmenu vo výške 2.000,- Eur, ktorá bude vyplatená najneskôr k januárovému výplatnému termínu. Sledujúc však štatistické údaje, verejne dostupné na internetovom portáli finstat.sk, tržby spoločnosti Industrial F. P., s.r.o boli v roku 2018 vo výške 506 925 Eur a celkové výnosy vo výške 527 622 Eur (<https://finstat.sk/36513288>). Nebolo zistené splnenie vyplácania dohodnutej odmeny.

26. Súd prvej inštancie sa zaoberá možnosťou potenciality príjmu otca. Poukazuje na to, že otec je hodnotený bývalým zamestnávateľom ako zodpovedný pracovník, ktorý vynikal na úrovni produktového manažmentu a developmentu, pričom otec poukázal v priebehu konania na viaceré účasti na výberových konaniach, ku ktorým uviedol, že nespĺňal určité požiadavky v týchto spoločnostiach. Podľa názoru súdu prvej inštancie je v jeho možnostiach a schopnostiach si nájsť lepšie platené zamestnanie, kde by dosahoval aspoň čiastočne vyšší príjem ako doposiaľ, keďže navrhovaný čistý príjem v týchto spoločnostiach bol vyšší. Otec tvrdí, že nespĺňal predpoklady v daných konaniach.

27. Potencialita príjmov znamená v reálnom použití v súlade s právnou normou situáciu, kedy povinný nevyvíja dostatočnú aktivitu k tomu, aby svoje maloleté dieťa zabezpečil, aby maloleté dieťa malo uspokojené základné potreby, ktoré súvisia s jeho výživou a aj potreby, ktoré nie sú základné, ktoré sú nad rámec, ale súvisia s uspokojovaním možnosti, ktoré prináležia veku a potrebám maloletého dieťaťa. Potencialita teda znamená de facto, že povinný môže v daných podmienkach dosahovať zvýšený príjem než deklaruje v rozhodnom období. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti je súd povinný vždy prihliadať na pomery rodičov, pričom berie v úvahu nielen fakticky dosahované príjmy rodičov, ale aj tie, ktoré by mohol dosahovať s prihliadnutím na schopnosti a možnosti osoby k výžive povinnej, prihliadol na celkovú hodnotu hnutelného a nehnuteľného majetku, ako aj i spôsob života. V podstate to znamená,

že povinný by v takejto situácii mal začať hľadať lepšiu zárobkovú činnosť, než tú, ktorú deklaroval pre to rozhodné obdobie.

28. Zákonodarca umožňuje hodnotiť nielen životné okolnosti a pomery, ktoré sú reálne dané, ale aj tie, ktoré by za určitých podmienok mohli existovať. Zdôvodnenie sa vidí v existenčnom charaktere výživného a potrebe zabrániť povinnému aby svojim konaním znižoval jeho rozsah. V rámci výpočtu zákon uvádza vzdanie sa zamestnania, zárobku a majetkového prospechu (porovnaj Komentár Zákona o rodine E. Horvath - Erik Varga Wolters Kluwer str. 409). Odvolací súd vzhľadom na výsledky vykonaného dokazovania nepovažuje konanie povinného otca za také, ktoré by znamenalo bez pochybností zníženie rozsahu výživného pre maloletého D.. Príjmy, ktoré by mohol otec dosahovať nie je možné nateraz určiť a nie je tak možné konštatovať, že reálne bez pochyb môže dosahovať vyšší príjem z ktorého by bolo možné pri stanovení výživného vychádzať.

29. K majetkovým pomerom povinného rodiča je potrebné uviesť nasledovné. V čase pôvodného rozhodovania majetkové pomery predstavovali v režime bezpodielového spoluvlastníctva nehnuteľnosti, ktoré sa následne stali výlučným vlastníctvom každého z rodičov. Otec je v súčasnosti vlastníkom nehnuteľností a to bytu v M. a chaty vo X. Z.. Matka je vlastníčkou bytu nachádzajúceho sa v P.. Oproti stavu v pôvodnom konaní výrazná zmena nenastala.

30. Pri komplexnom posúdení pomerov otca treba prihliadnuť na to, že otec žije v spoločnej domácnosti s priateľkou, ktorej príjem je rodičovský príspevok a 200,- Eur mesačný príjem. Vzhľadom na výšku príjmu priateľky otca a aj jej vyživovaciu povinnosť k maloletej dcére D. je možné hľadiť na jej príjem, že sa podieľa na uspokojovaní potrieb rodiny, avšak nie tak vo výraznej miere, aby bola táto okolnosť vyhodnotená vo výraznom vyjadrení v pomeroch povinného rodiča.

31. Vyššie popísané zistenia svedčia o závere, že príjmové i majetkové pomery otca, ale aj majetkové a príjmové pomery matky sú dôvodom pre uspokojovanie nielen základných potrieb dieťaťa, ale aj iných potrieb syna, ktorú sú závislé však na celkovej životnej úrovni otca ako povinného rodiča a jeho majetkových pomeroch, ako aj matky.

32. Súd prvej inštancie zhodnotil potreby maloletého dieťa ako potreby základné a potreby súvisiace s jeho aktivitami, záujmami, potrebami štúdia. Matka špecifikáciu potrieb mal. vo výške 405,- Eur bez jednorazových výdajov. Maloletý je žiakom základnej školy, žije v spoločnej domácnosti s matkou, ktorá uhrádza všetky plnenia súvisiace s bývaním, chodom domácnosti, je preto spravodlivé, že na maloletého pripadá pomerná suma týchto nákladov súvisiacich s bývaním, chodom domácnosti. Navyše okrem toho je maloletému poskytovaná zo strany matky osobná starostlivosť a tieto plnenia materiálnej i nemateriálnej povahy je potrebné pričítať matke na plnenie vyživovacej povinnosti a premietnuť ich do pomeru v akom by sa rodičia mali podieľať na úhrade výdavkov mal. D..

33. Pre stanovenie výšky spotrebnej zložky tak potom sú rozhodujúce aktuálne potreby dieťaťa ako jeden z limitujúcich faktorov. Tu síce platí, že povinný rodič môže byť zaviazaný k uspokojeniu potrieb dieťaťa iba v takej miere, v akej to umožňujú jeho pomery, nemožno však naproti tomu uzavrieť, že by tieto potreby mali byť neobmedzené a kritérium pre stanovenie hornej hranice spotrebnej zložky predstavujú iba príjmy, možnosti a schopnosti rodiča. Bez pochyby možno spotrebovať takmer akékoľvek množstvo peňažných prostriedkov, je však možné pre potreby určenia výšky spotrebnej zložky výživného zohľadniť iba odôvodnené potreby, teda také, ktoré slúžia k zabezpečeniu dieťaťa po stránke materiálnej, takže je tam najmä strava, bývanie, oblečenie, zdravotná starostlivosť i sociálnej (štúdium, záujmová činnosť) a to v kvalite zodpovedajúcej životnej úrovne jeho rodičov.

34. Odvolací súd s vyhodnotením zákonných kritérií pre stanovenie rozsahu nového výživného a to veku, oprávnených potrieb dieťaťa, možnosti schopnosti otca, jeho životnú úroveň s prihliadnutím na vyživovaciu povinnosť otca k maloletej dcére, pomery priateľky otca, považuje výživné zo strany otca v rozsahu 20 % čistého príjmu otca ako povinného rodiča za výživné primerané.

35. Za daného stavu odvolací súd napadnutý rozsudok postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 388 C.s.p. zmenil tak ako je uvedené vo výrokovvej časti rozsudku.

36. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ustanovenia § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Odvolací súd zároveň nevzhladol dôvod, pre ktorý by bolo spravodlivé priznať náhradu trov konania niektorému z účastníkov v zmysle § 55 CMP.

37. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).